

Rodikliai / Indicators	2006	2007	2008	2008, palyginti su compared to 2006, %
Paruoštos ir konservuotos bulvės (įskaitant traškučius): / Potatoes prepared and preserved (chips incl.):				
pagaminta, t / production, t	5303,9	7109,1	7578,1	143
parduota, t / sales, t	5249,8	6962,7	7320,2	139
iš jų vidaus rinkoje of which sales in domestic market	2089,2	2329,5	2584,8	124
vidutinė kaina vidaus rinkoje, tūkst. Lt/t average price in domestic market, thou. Lt/t	12,69	12,35	12,79	101

* Be PVM / VAT excluded.

Šaltinis: išankstiniai Statistikos departamento prie LRV duomenys.

2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais eksportuota 4,9 tūkst. t paruoštų ir konservuotų nešaldytų bulvių – 7 proc. daugiau negu per tą patį 2007-ųjų laikotarpį. Šios produkcijos išvežta 2 kartus daugiau nei įvežta. Pagrindinė šių produktų rinka, kaip ir pernai, išliko Rusija, į ją eksportuota 72 proc. produkcijos (po 9,03 Lt/kg), 18 proc. – į Latviją (po 15,77 Lt/kg).

Sušaldytų konservuotų bulvių įvežta 9,1 karto daugiau negu išvežta. 39 proc. – iš Belgijos (po 1,88 Lt/kg), 36 proc. – iš Lenkijos (po 2,75 Lt/kg), 13 proc. iš Nyderlandų (po 2,14 Lt/kg).

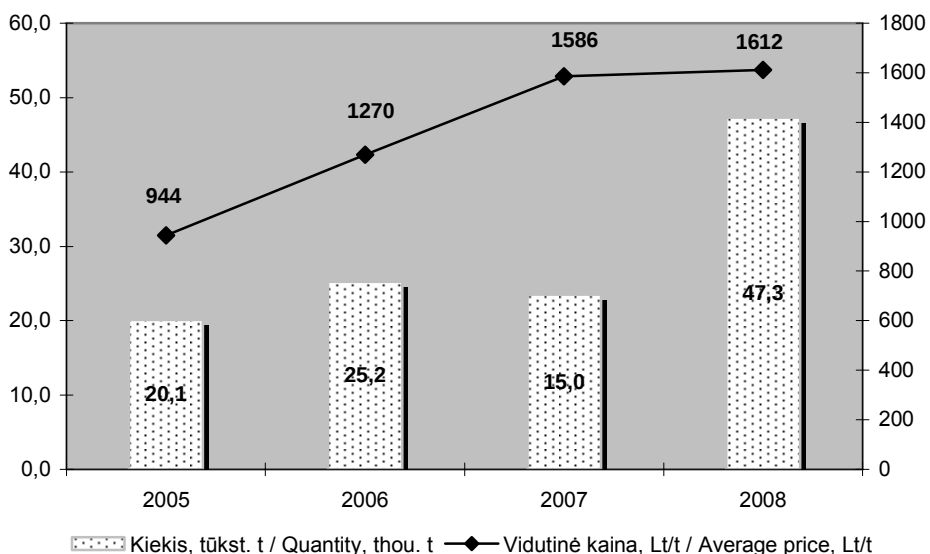
DARŽOVĖS / VEGETABLES

2008 metų sausio–spalio mėnesiais daržovių supirkimas didėjo, nepaisant išaugusių kai kurių daržovių kainų. Daržovių kainų tendencijos trečiąjį ketvirtį skirtingos: kopūstai ir svogūnai pigesni, o morkos, burokėliai brangesni nei prieš metus. Palyginti su kainomis kitų šalių ūkiuose, spalį daugelis daržovių Lietuvos ūkiuose pigesnės nei Latvijos, Estijos, tačiau visos brangesnės nei Lenkijos prekiniuose ūkiuose. Daržovės mažmeninės prekybos tinkluose Vilniuje, palyginti su kitų ES valstybių sostinėmis, rugsėjo mėnesį nebuvo aukštos, o kopūstai ir agurkai – vieni pigiausių.

Vidaus ir užsienio rinka. Statistikos departamento prie LRV duomenimis, per 2008 metų sausio–spalio mėnesius supirkta 47,3 tūkst. t daržovių – 2 kartus daugiau nei 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, supirkimo kaina – 1,6 proc. didesnė (1 pav.).

Per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius labiausiai išaugo svogūnų – 3,6 karto (iki 2,6 tūkst. t), daugiau kaip 2 kartus – pomidorų (iki 5,4 tūkst. t), agurkų (iki 10,2 tūkst. t) ir kopūstų (iki 9,5 tūkst. t) supirkimas.

Morkos, burokėliai. 2008 metų pradžioje morkų kainos buvo apie 4 proc. mažesnės nei prieš metus, vėliau, mažėjant morkų atsargoms, didėjo: gegužės–rugsėjo mėnesiais – apie 10 proc. didesnės nei prieš metus ir didžiausios per pastaruosius trejus metus. Didesnėmis kainoms įtakos turėjo 2008-aisiais sumažėję morkų pasėlių plotai Lietuvoje ir ribota šių daržovių pasiūla.

1 pav. Daržovių supirkimas ir vidutinė kaina 2005–2008 metų sausio–spalio mėnesiais
Figure 1. Quantities and average prices of vegetables purchased in January–October 2005–2008

Šaltiniai: Lietuvos ekonominė ir socialinė raida 2005–2008 m. spalio mėn. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV; Žemės ūkio produkcijos supirkimas 2005–2008 m. spalio 1 d. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV.

Mažmeninės prekybos centruose 2008 metų sausio–balandžio mėnesiais morkų kaina mažai kito ir buvo artima 2007-ųjų kainoms, o gegužė–rugsėji – apie 30 proc. didesnė (2 pav.). Parduotuvėse 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais morkos buvo apie 29 proc. brangesnės negu turguose (ypač išaugus kainoms parduotuvėse gegužę ir birželį, jos buvo net 2 kartus brangesnės nei turguose, tačiau liepą turguje morkos žymiai pabrango ir kainos skyrėsi 12 proc.). Turguose I pusmetį kainos buvo iki 6 proc. mažesnės negu prieš metus, o nuo liepos – apie 19 proc. didesnės.

ŽŪMPRIŠ duomenimis, Lietuvoje 2008 metų spalio mėnesį prekiniuose ūkiuose morkos buvo 47 proc. brangesnės nei Lenkijoje, 42 proc. – nei Latvijoje, tačiau daugiau kaip 20 proc. pigesnės nei Estijoje, Vokietijoje (1 lentelė).

Vilniuje 2008 metų rugsėjo mėnesį naujojo derliaus fasuotos morkos 11 proc. brangesnės nei prieš metus, bet 19 proc. pigesnės nei Rygoje, tačiau 22 proc. brangesnės negu Taline ir 65 proc. – nei Lenkijos sostinėje (2 lentelė).

Burokėlių supirkimo kaina 2008 metų sausio–balandžio mėnesiais kito nedaug, buvo iki 13 proc. mažesnė, o nuo gegužės – apie 35 proc. didesnė nei prieš metus (birželį – net iki 65 proc., o rugsėji – 12 proc.). 2008 metų liepą–rugsėji burokėliai supirkti brangiausiai per pastaruosius trejus metus.

Lietuvoje 2008 metų spalio mėnesį prekiniuose ūkiuose burokėlių kaina buvo viena mažiausių, palyginti su kaimyninėmis šalimis: Vokietijoje burokėliai net 3,2 karto brangesni, tik Lenkijoje 14 proc. pigesni.

**Vidutinės daržovių pardavimo kainos Lietuvos ir kai kurių užsienio šalių ūkiuose
2007 ir 2008 metų spalio mėnesį, Lt/kg**

*Average farm prices of vegetables in Lithuania and selected foreign countries
in October 2007 and 2008, Lt/kg*

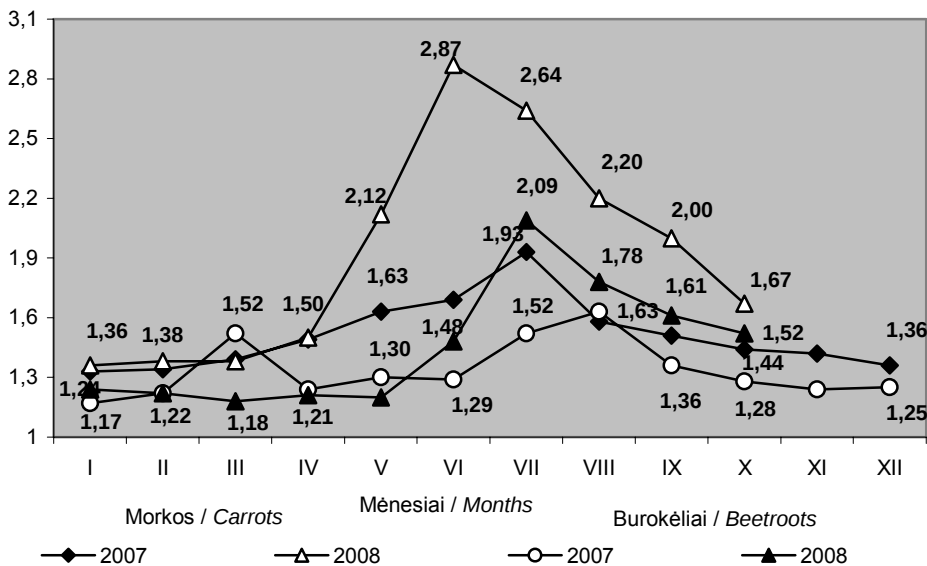
Metai / Year	Lietuva <i>Lithuania</i>	Latvija <i>Latvia</i>	Estija <i>Estonia</i>	Lenkija <i>Poland</i>	Rusija <i>Russia</i>	Vokietija <i>Germany</i>	Čekija <i>Czech Republic</i>
Morkos / Carrot							
2008	0,78	0,55	0,99	0,53	1,14	1,01	0,81
2007	0,66	0,95	0,79	0,54	1,03	0,83	0,75
2008, palyginti su <i>compared to</i> 2007, %	118	58	125	98	111	122	108
Burokėliai / Beetroot							
2008	0,51	0,72	1,12	0,44	1,05	1,59	-
2007	0,56	0,52	0,56	0,41	0,95	1,55	-
2008, palyginti su <i>compared to</i> 2007, %	91	138	200	107	111	103	-
Kopūstai / Cabbage							
2008	0,40	0,60	0,69	0,22	0,70	0,70	0,34
2007	0,62	0,68	0,51	0,37	0,92	0,68	0,55
2008, palyginti su <i>compared to</i> 2007, %	65	88	135	59	76	103	62
Svogūnai / Onion							
2008	0,75	0,77	-	0,58	1,09	0,47	0,64
2007	0,75	1,07	-	0,61	1,19	0,55	0,95
2008, palyginti su <i>compared to</i> 2007, %	100	72	-	95	92	85	67

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2008 metų sausio–gegužės mėnesiais burokėlių mažmeninė kaina apie 6 proc. mažesnė, o birželio–rugsėjo mėnesiais – apie 20 proc. didesnė nei 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu (2 pav.). 2008 metų rugsėjį turguose burokėliai 25 proc. pigesni nei parduotuvėse. Rugsėjį turguje jie pardavinėti beveik tokia pat kaina (1 proc. pigiau) kaip prieš metus.

2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, morkų ir burokėlių į šalį įsivežta 1,7 karto, o eksportuota – 2,3 karto daugiau. Užsienio prekybos balansas tei-

giamas. Eksportuota 23 proc., arba 3,9 tūkst. t, morkų ir burokėlių daugiau, nei importuota. Į pagrindinę rinką – Rusiją – išvežta 92 proc. 55 proc. morkų ir burokėlių importuota iš Lenkijos, 20 proc. – iš Nyderlandų.

2 pav. Vidutinės morkų ir burokėlių kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose 2007 ir 2008 metais, Lt/kg

Figure 2. Average retail prices of carrots and beetroots in Lithuanian supermarkets in 2007 and 2008, Lt/kg

Šaltiniai: Vartotojų ir gamintojų kainų indeksai 2007 m., 2008 m. sausio–spalio mėn. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV, Žemės ūkio rūmų duomenys.

Baltagūžiai kopūstai. Dėl kai kuriose šalyse mažesnio kopūstų derliaus 2007 metais jų supirkimo kainos sparčiai didėjo 2008 metų I pusmetį. Lietuvoje balandį kopūstų kaina net 64 proc., gegužę, saugyklose jų beveik nelikus, – 2,5 karto didesnė nei prieš metus. Tokios kainos didžiausios per 2006–2008 metų laikotarpį. 2008 metais kopūstams gerai užderėjus, dėl pertekliaus rinkoje jie pigo. Liepos–rugsėjo mėnesiais jie buvo 27 proc. pigesni nei prieš metus.

Mažmeninė kopūstų kaina I pusmetį didėjo dar sparčiau negu supirkimo. Anksti baigiantis kopūstų atsargoms, nuo kovo mėnesio kainos ėmė didėti, ir parduotuvėse 2008 metų birželį kopūstai buvo 2,5 karto bangesni nei prieš metus. Kopūstų kainos 2008 metų I pusmetį buvo didžiausios per 2006–2008 metų laikotarpį. Tačiau liepą–rugsėį kopūstai pigo ir buvo parduodami daugiau kaip 20 proc. pigiau nei prieš metus (3 pav.).

2008 metais iki liepos kopūstai turguose buvo pardavinėjami daugiau kaip 20 proc. mažesne kaina negu parduotuvėse, liepą kainos susilygino, o vėliau turguje kopūstai buvo iki 5 proc. pigesni. Turguje I pusmetį kopūstai kainavo net 47 proc. daugiau (gegužės mėnesį), tačiau naujojo derliaus minėtos daržovės spalį buvo 20 proc. pigesnės nei prieš metus.

Lietuviškų kopūstų kaina, palyginti su kaimyninėmis šalimis, metų pradžioje buvusi mažiausia, balandį ir vėlesniais mėnesiais, baigiantis kopūstų atsargoms, buvo viena didžiausių. Tačiau nuo liepos kainos mažėjo. Spalio mėnesį lietuviški kopūstai 33 proc. pigesni nei latviški, daugiau kaip 42 proc. – nei estiški ir vokiški, tačiau 1,8 karto brangesni už ypač pigius lenkiškus kopūstus (1 lentelė).

2008 metų rugsėjo mėnesį kopūstai Vilniuje buvo parduodami 7 proc. pigiau nei prieš metus, buvo vieni pigiausių, palyginti su kainomis kitų šalių sostinėse (2 lentelė).

Kopūstų importo ir eksporto srantai išaugo: 2008 metų sausio–spalio mėnesiais importas buvo 2,1 karto, eksportas – 2,6 karto didesnis negu 2007-aisiais tuo pačiu laikotarpiu. Kopūstų išvežta 7 tūkst. t daugiau negu įvežta, tačiau vidutinė eksportuotų kopūstų kaina (1,23 Lt/kg) mažesnė nei importuotų (1,40 Lt/kg), todėl vertine išraiška prekybos balansas neigiamas. 89 proc. kopūstų įsivežta iš Lenkijos, kurioje kopūstų derlius 2008 metais apie 4,5 proc. didesnis. Pagrindinė lietuviškų kopūstų užsienio rinka – Rusija, jai teko 98 proc. kopūstų eksporto. Rusijoje vienuose regionuose dėl užsitęsios sausras, kituose dėl per didelės drėgmės, trečiuose dėl optimalių augimo oro sąlygų kopūstų derlius įvairus – vienur labai mažas, kitur didelis. Tačiau dėl kopūstų pertekliaus Lietuvos rinkoje į Rusiją jų 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais eksportuota 2,6 karto daugiau nei prieš metus.

Svogūnai. 2008 metais svogūnų supirkimo kaina mažesnė negu prieš metus: sausio–liepos mėnesiais – iki 32 proc., rugpjūtį–rugsėį – 3 proc. Lietuvos parduotuvėse svogūnų kaina 2008-aisiais taip pat mažesnė nei prieš metus – apie 20 proc. (3 pav.).

Turguose svogūnai sausio–rugsėjo mėnesiais buvo apie 4 proc. pigesni nei prieš metus. Jų kaina parduotuvėse ir turguose mažai skyrėsi.

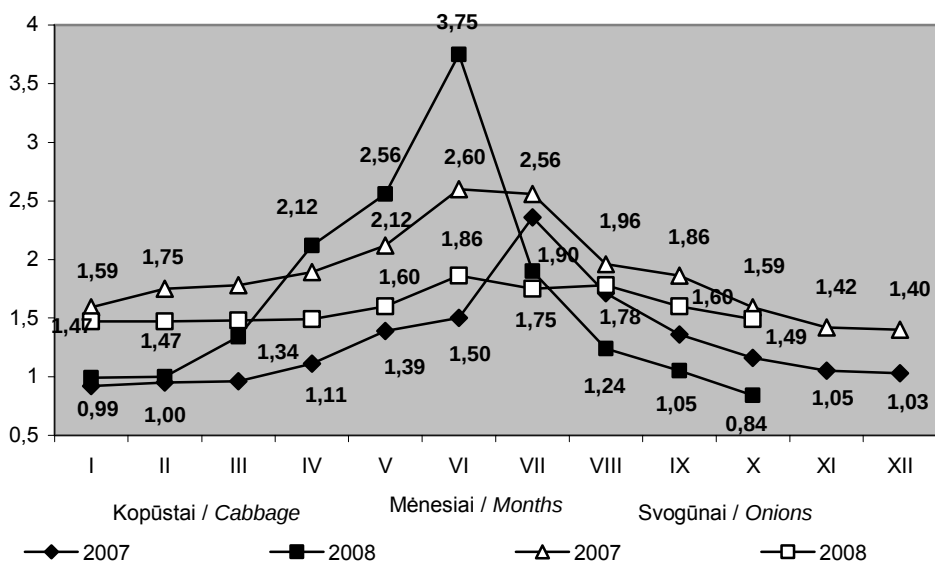
Daugelyje šalių svogūnai pigesni negu pernai. ŽŪMPRIŠ duomenimis, Lietuvoje 2008 metų spalio mėnesį svogūnai 29 proc. brangesni nei Lenkijoje, 60 proc. – nei Vokietijoje (1 lentelė). ES ketinimai apriboti daugelio augalų apsaugos priemonių naudojimą verčia nerimauti Europos svogūnų augintojus, kad be reikiamų priemonių nepajėgs kovoti su didžiausią žalą svogūnų derliui darančia miltlige.

Mažmeninė svogūnų kaina Vilniuje rugsėjo mėnesį 3 proc. mažesnė nei prieš metus, bet jie daugiau kaip 30 proc. brangesni negu Taline ir Prahoje, tačiau daugelyje kitų šalių sostinių svogūnai dar brangesni (2 lentelė).

Svogūnų ir česnakų eksportas 1,8 karto, o importas – 11 proc. didesnis nei prieš metus, tačiau kaip ir 2007-aisiais, užsienio prekybos balansas išliko neigiamas. Per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius jų įsivežta 1,7 karto (5,3 tūkst. t) daugiau negu išvežta. 50 proc. svogūnų ir česnakų importuota iš Lenkijos (importas iš jos per metus išaugo 1,7 karto), 46 proc. – iš Nyderlandų. Pagrindinė eksporto rinka – Rusija (69 proc. eksporto), 21 proc. eksportuota į Latviją.

Pomidorai. Iki 2008 metų liepos mėnesio pomidorų supirkimo kaina mažėjo, balandį–gegužę buvo didesnė (gegužę – net 51 proc.), o nuo birželio – apie 13 proc. mažesnė nei prieš metus.

Pomidorų kaina mažmeninės prekybos centruose labai kito: 2008 metų sausio–balandžio mėnesiais apie 12 proc. mažesnė, gegužę–rugpjūtį – apie 11 proc. didesnė, o rugsėį–spalį vėl mažesnė 4 proc. negu 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu (4 pav.).

3 pav. Vidutinės kopūstų ir svogūnų kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose 2007 ir 2008 metais, Lt/kg

Figure 3. Average retail prices of cabbage and onions in Lithuanian supermarkets in 2007 and 2008, Lt/kg

Šaltiniai: Informacija apie vartojimo prekių ir paslaugų pokyčius 2007 m., 2008 m. sausio–spalio mėn. Vilnius: Statistikos departamentas prie LRV; Žemės ūkio rūmų duomenys.

Pomidorai turguose sausio–rugpjūčio mėnesiais buvo apie 12 proc., o rugsėjį – 35 proc. pigesni negu parduotuvėse. Jų kaina turguje rugsėjo mėnesį 3 proc. mažesnė nei prieš metus.

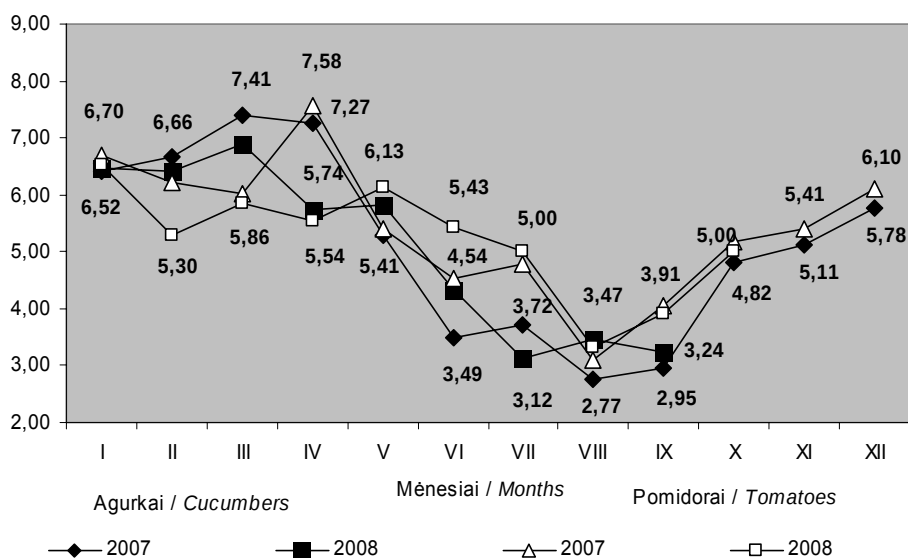
Mažmeninė vietinių pomidorų kaina Vilniuje, palyginti su kainomis kitų šalių sostinėse, viena mažiausių (2 lentelė), tik Varšuvoje jie 8 proc. pigesni, tuo tarpu Stokholme – net 4,3 karto, Helsinkyje – 3,7 karto, Berlyne – 2,5 karto brangesni negu Vilniuje.

2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais pomidorų įsivežta 10 proc., arba 3,9 tūkst. t, daugiau nei išvežta. 58 proc. jų importuota iš Lenkijos, 25 proc. – iš Ispanijos, 17 proc. – iš Nyderlandų. 90 proc. eksporto teko Rusijai.

Agurkai. 2008 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais agurkų supirkimo kaina mažėjo ir buvo apie 7 proc. didesnė, o spalį, nors kaina šoktelėjo, buvo 11 proc. mažesnė nei prieš metus (4 pav.). 2008 metais agurkų mažmeninė kaina labai kito ir sausio–balandžio mėnesiais buvo vidutiniškai apie 8 proc. mažesnė, gegužę–birželį – apie 17 proc. didesnė, liepą nukrito, o rugpjūtį–rugsėjį – apie 18 proc. didesnė nei prieš metus.

2008 metais sausio–liepos mėnesiais agurkai turguose buvo iki 11 proc., rugpjūtį – 45 proc., o rugsėjį – 35 proc. pigesni negu parduotuvėse.

Mažmeninė agurkų kaina Vilniuje viena mažesnių, palyginti su kainomis kitų šalių sostinėse, tačiau 23 proc. didesnė nei Varšuvoje (2 lentelė).

4 pav. Vidutinės agurkų ir pomidorų kainos Lietuvos mažmeninės prekybos centruose 2007 ir 2008 metais, Lt/kg

Figure 4. Average retail prices of cucumbers and tomatoes in Lithuanian supermarkets in 2007 and 2008, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

2008 metų sausio–spalio mėnesiais agurkų įsivežta 36 proc., arba 1,7 tūkst. t daugiau nei išvežta. Daugiausia šių daržovių importuota iš Lenkijos (49 proc.), Nyderlandų (25 proc.), Ispanijos (19 proc.). 52 proc. eksportuota į Rusiją, 27 proc. – į Latviją.

2 lentelė / Table 2

Daržovių mažmeninės kainos kai kurių ES valstybių sostinėse 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg

Retail prices of vegetables in the capital cities of selected EU countries in September 2008, Lt/kg

Daržovės Vegetables	Vilnius	Talinas	Ryga	Varšuva	Praha	Bratislava	Helsinkis	Budapeštas	Berlynas	Amsterdamas	Stokholmas
Morkos / Carrots	2,26	1,85	2,80	1,37	1,90	1,75	3,49	1,37	4,34	3,99	3,66
Kopūstai / Cabages	1,19	0,96	1,47	1,70	1,20	0,99	3,33	1,44	2,73	4,79	–
Svogūnai / Onions	1,74	1,32	2,21	2,02	1,31	1,62	4,75	1,77	3,88	2,73	3,66
Pomidorai Tomatoes	2,59	4,83	–	2,37	3,53	3,67	9,63	4,50	6,53	6,15	11,05
Agurkai Cucumbers	3,49	6,75	5,06	2,84	6,24	3,07	9,29	5,01	6,84	5,92	14,38

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais daržovių išvežta 23,8 tūkst. t daugiau nei įvežta. Užsienio prekybos balansas teigiamas – 106,5 mln. Lt. Daržovių eksportas 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, išaugo 1,8 karto, importas – 1,6 karto (3 lentelė). Eksporto vertė – 494,8 mln. Lt.

3 lentelė / Table 3

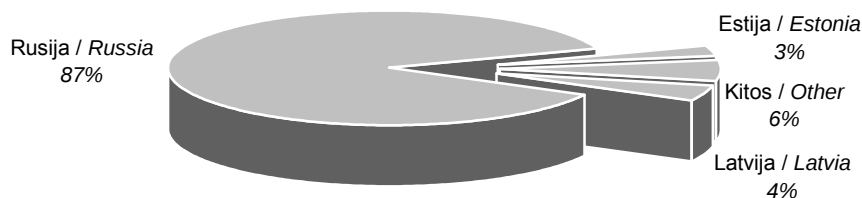
Daržovių eksportas ir importas 2007 ir 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, tūkst. t
Export and import of vegetables in January–September 2007 and 2008, thou. t

Produkcija / Products	Eksportas / Export		Importas / Import	
	2007	2008	2007	2008
Daržovės / Vegetables	100,1	182,0	96,0	158,1
iš jų: / of which:				
pomidorai / tomatoes	21,4	39,8	26,9	43,7
agurkai / cucumbers	5,2	4,8	5,5	6,5
svogūnai / onions	4,2	7,6	11,6	12,8
morkos, burokėliai carrots, beetroot	9,1	20,8	9,8	16,9
kopūstai / cabbages	23,5	60,8	25,0	53,8

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Visų pagrindinių daržovių, išskyrus morkas, burokėlius ir kopūstus, importas viršijo eksportą. Morkų ir burokėlių išvežta 3,9 tūkst. t, o kopūstų – 7 tūkst. t daugiau nei įvežta.

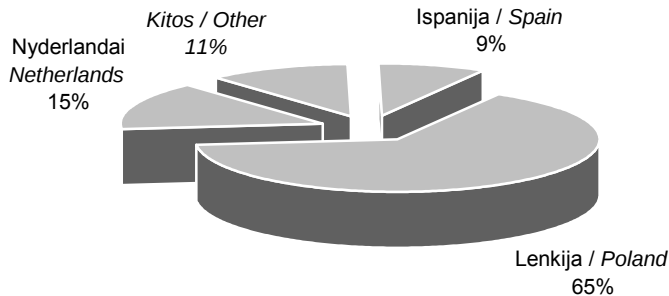
2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais daugiausia daržovių eksportuota į Rusiją – 157,8 tūkst. t (5 pav.) (38 proc. kopūstų, 23 proc. pomidorų). Į Rusiją išvežta 2 kartus daugiau daržovių nei per 2007-ųjų atitinkamą laikotarpį. Į Latviją eksportuota 8 tūkst. t (20 proc. svogūnų ir česnakų, 18 proc. pomidorų, 16 proc. agurkų, 15 proc. morkų ir burokėlių).

5 pav. Daržovių eksportas 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais
Figure 5. Export of vegetables in January–September 2008

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Daugiausia daržovių importuota iš labiausiai Lietuvos daržovių rinkai įtakos turinčios Lenkijos (6 pav.) – 102,9 tūkst. t (46 proc. gūžinių kopūstų, 24 proc. pomidorų). Per metus importas iš Lenkijos padidėjo 2 kartus. Iš daugiausia daržovių Europoje auginančių Nyderlandų įvežta 23,8 tūkst. t (30 proc. pomidorų ir 25 proc. svogūnų). Iš Ispanijos importuota 13,8 tūkst. t (78 proc. pomidorų).

6 pav. Daržovių importas 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais

Figure 6. Import of vegetables in January–September 2008

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Daržovių produktai. 2008 metų sausio–spalio mėnesiais, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, labiausiai padidėjo džiovintų svogūnų (4,6 karto) ir raugintų kopūstų (2 kartus) gamyba. 19 proc. daugiau užšaldyta daržovių, 5 proc. daugiau pagaminta pomidorų sulčių. Kitų daržovių produktų pagaminta mažiau (4 lentelė).

4 lentelė / Table 4

Daržovių produktų gamyba 2006–2008 metų sausio–spalio mėnesiais

Production of vegetable products in January–October 2006–2008

Produktai / Products	2006	2007	2008	2008, palyginti su 2006, %
Pomidorų sultys, tūkst. l / Tomato juice, thou. l	4032,1	4126,8	4217,1	105
Pomidorų kečupas ir kiti pomidorų padažai, tūkst. t Tomato ketchup and other tomato sauces, thou. t	11966,8	10486,1	9289,0	78
Nekonzcentruotos pomidorų tyrės ir pastos, t Tomato sauces and pastes non concentrated, t	41,4	37,8	26,5	64
Rauginti kopūstai, t / Cabbages preserved, t	535,0	879,5	1076,6	201
Paruoštos ar konservuotos išlukštentos pupelės, t Shelled bean prepared or preserved, t	44,4	33,8	37,0	83
Užšaldytos daržovės ir jų mišiniai, t Vegetables and mixtures, frozen, t	403,0	527,4	478,8	119
Džiovinti svogūnai, t / Dried onions, t	95,3	204,7	435,8	457

Šaltinis: Išankstiniai Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Daugelio daržovių gaminių kainos per 2006–2008 metus Lietuvoje padidėjo: nekoncentruotų pomidorų tyrių ir pastų – 11 proc., pomidorų kečupo, užšaldytų daržovių ir jų mišinių, paruoštų ir užkonservuotų išlukštentų pupelių – daugiau kaip 30 proc. Raugintų kopūstų kainos per 2006–2008 metus sumažėjo 4 proc., pomidorų sulčių – 11 proc.

Daržovių produktų gamyba orientuota į vidaus rinką: per 2008 metų sausio–spalio mėnesius Lietuvoje parduota 90 proc. pomidorų sulčių, 84 proc. pomidorų kečupo ir kitų pomidorų padažų. Užšaldytų daržovių ir jų mišinių vidaus rinkoje parduota 61 proc., raugintų kopūstų – 97 proc., paruoštų ar konservuotų išlukštentų pupelių – 84 proc.

Daržovių produktų užsienio prekybos balansas 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, kaip ir 2007-aisiais, išliko neigiamas. Pomidorų sulčių ižveža 4,5 karto daugiau nei išveža. Importuota 3,3 tūkst. t: 54 proc. – iš Latvijos (po 1,47 Lt/l), 37 proc. – iš Lenkijos (po 2,18 Lt/l). Pomidorų kečupo ir kitų pomidorų padažų ižveža 1,6 karto daugiau nei išveža. Daugiausia šios produkcijos importuota iš Nyderlandų – 27 proc., iš Latvijos – 23 proc. Pigiausias kečupas (2,01 Lt/kg) – iš Rusijos – 6 proc. importo.

Nauji teisės aktai. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2008 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 3D-521, siekdamas sumažinti pripažintiems prekiautojams, taikantiems veiksmingą savikontrolės sistemą ir nuolat užtikrinantiems tiekiamų rinkai produktų atitiktį nustatytiems prekybos standartams, administracinę naštą, sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti prekybą vaisiais ir daržovėmis, nustatė prekiautojų šviežiais vaisiais ir daržovėmis patvirtinimo ir jų tiekiamos rinkai bei eksportuojamos produkcijos tikrinimo tvarką, prekiautojų atsakomybę, vaisių ir daržovių pakuočių ženklinimo reikalavimus.

VAISIAI IR UOGOS / *FRUIT AND BERRIES*

Statistikos departamento prie LRV duomenimis, 2007 metais sodai ir uogynai Lietuvoje užėmė 29,5 tūkst. ha, tai sudarė 1,1 proc. žemės ūkio naudmenų (ŽŪN) ploto, buvo apie 20 tūkst. sodų ir uogynų ūkių, 26 proc. mažiau nei 2005-aisiais, daugiausia (24 proc.) jų – 2–5 ha. Palyginti su 2006 metais, sodų ir uogynų plotai sumažėjo: vyšnių – 48 proc., slyvų – 36 proc., obelių ir juodųjų serbentų – po 17 proc. Sodų ir uogynų produkcijos dalis bendrojoje žemės ūkio produkcijoje 2007 metais dėl mažo derliaus sudarė tik 0,4 proc., palyginti su 2006-aisiais, 5,3 karto mažiau.

Lietuvoje vaisių ir uogų suvartojimas mažėja: 2007 metais jis smuko ir pasiekė 2001–2002 metų lygį, palyginti su 2006-aisiais, sumažėjo net 17 kg.

Vidaus rinka. 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais šalyje vaisių ir uogų supirka (22,4 tūkst. t) 47 proc. mažiau nei 2007-aisiais tuo pačiu laikotarpiu, o vidutinė kaina (447 Lt/t) sumažėjo 34 proc. Daugiausia supirka obuolių (95,6 proc.), o įvairių rūšių uogų – 4,3 proc., kaulavaisių – mažiau nei 0,1 proc. Analizuojamu laikotarpiu šaldytų vaisių ir uogų Lietuvos įmonėse pagaminta 2164,9 t, arba 16 proc. mažiau nei prieš metus, vidutinė gamintojų kaina (9909 Lt/t) pakilo 69 proc., o pardavimai šalies rinkoje sumažėjo 28,5 proc.